

Kakšna so slovenska priporočila glede cepljenja?

Cepljenje proti RSV se priporoča vsaki ženski v vsaki nosečnosti med 24. in 36. tednom nosečnosti.

Cepljenje proti oslovskemu kašlju se priporoča vsaki ženski v vsaki nosečnosti od 24. tedna nosečnosti dalje.

Cepljenje proti gripi je priporočljivo za vse ženske, ki bodo ali so noseče v času sezonske gripe. Cepijo se lahko vse noseče ženske ne glede na trajanje nosečnosti.

Cepljenje proti RSV in gripi se lahko opravi skupaj, svetuje se vsaj 14-dnevni zamik glede na cepljenje proti oslovskemu kašlju.

Cepljenje proti covidu-19 se ob trenutnih epidemioloških razmerah priporoča nosečnicam z dejavniki tveganja za težji potek bolezni.

Besedilo so pripravili:

Barbara Bonča, dr. med., specialistka ginekologije in porodništva

Asist. Marijana Vidmar Šimic, dr. med., specialistka ginekologije in porodništva

Izr. prof. dr. Miha Lučovnik, dr. med., specialist ginekologije in porodništva

CEPLJENJE V NOSEČNOSTI

ZDRUŽENJE ZA
PERINATALNO MEDICINO
SLOVENIJE

sekcija za
primarno pediatrijo

Katera cepljenja so priporočena v nosečnosti?

Ginekologi porodničarji in pediatri vsem nosečnicam priporočamo cepljenje proti respiratornemu sincicijskemu virusu (RSV), oslovskemu kašlju in gripi.

Zakaj se priporoča cepljenje nosečnic proti respiratornemu sincicijskemu virusu (RSV)?

RSV je najpogostejši povzročitelj akutnega bronhiolitisa pri dojenčkih in eden glavnih vzrokov za obolevnost in umrljivost dojenčkov, mlajših od šestih mesecev. Za zdravljenje okužbe z RSV nimamo zdravila, zdravljenje je le podporno.

S cepljenjem lahko nosečnice učinkovito preprečijo okužbo z RSV pri novorojenčku v najbolj ranljivem obdobju življenja. Telo nosečnice se na cepljenje odzove tako, da izdelava protitelesa, ki prehajajo skozi posteljico in zaščitijo plod v maternici ter novorojenčka v prvih mesecih življenja. Po porodu protitelesa prehajajo tudi v materino mleko.

Zakaj se priporoča cepljenje nosečnic proti oslovskemu kašlju?

Oslovski kašelj je okužba dihal z bakterijo *Bordetella pertussis*. Pri starejših otrocih in odraslih povzroča predvsem dolgo trajajoč kašelj. Če se okuži novorojenček ali dojenček, pa je oslovski kašelj lahko zelo resna, tudi življenje ogrožajoča okužba. Kaže se s hudimi in pogostimi napadi kašlja, premori dihanja in pomodrevanjem. Okužba v tem obdobju lahko privede tudi do smrti otroka.

Cepljenje v nosečnosti je učinkovit ukrep za preprečevanje oslovskega kašlja pri novorojenčku v prvih mesecih po rojstvu. Otroka namreč v prvih mesecih življenja ščitijo materina protitelesa, ki se pred rojstvom prenašajo skozi posteljico. Po rojstvu dojenček zaščitna protitelesa dobi tudi z materinim mlekom.

Zakaj se priporoča cepljenje nosečnic proti gripi?

Zaradi sprememb dihal in imunskega odziva v nosečnosti je lahko potek gripe oz. influence pri nosečnicah hujši, okrevanje daljše ter smrtnost večja. Nosečnice, ki zbolijo za gripo, potrebujejo intenzivno zdravljenje od 4- do 18-krat pogosteje kot nenoseče ženske v isti starostni skupini. Najbolj so ogrožene nosečnice v tretjem trimesečju in otročnice do štiri tedne po porodu.

S cepljenjem proti gripi lahko nosečnice zavarujejo sebe in svojega otroka. Cepljenje učinkovito zmanjša obolevnost in umrljivost nosečnic ter otrok do šestega meseca starosti. Cepljenje v nosečnosti povzroči nastanek protiteles proti virusu gripe, ki varujejo nosečnico. Protitelesa prehajajo tudi skozi posteljico in varujejo otroka. Z materinim mlekom otrok dobi še dodatna zaščitna protitelesa.

Ali je cepljenje proti RSV, oslovskemu kašlju in gripi v nosečnosti varno?

Da. Vsa tri cepiva so t. i. »mrtva cepiva«. Ne vsebujejo živih mikroorganizmov, zato ne morejo povzročiti okužbe. Cepiva vsebujejo le beljakovine, na katere se odzove imunski sistem nosečnice in proizvede zaščitna protitelesa. Velike, dobro zasnovane raziskave so dokazale, da cepljenje proti RSV, oslovskemu kašlju ali gripi v nosečnosti nima resnih kratkoročnih ali dolgoročnih neželenih učinkov na nosečnico ali otroka.

Kakšni so lahko neželeni učinki cepljenja?

Pri nosečnici se lahko pojavita lokalna bolečina in rdečina na mestu cepljenja. Možni sistemski neželeni učinki so prehodni glavobol, bolečina v mišicah, povišana telesna temperatura, utrujenost in slabost.

Raziskave niso pokazale neželenih učinkov cepljenja proti RSV, oslovskemu kašlju ali gripi na plod ali novorojenčka.